

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. VIII. An & qualis intentio requiratur in suscipiente Sacramentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

*vim esse
suum opera-
tionem.*

cismis Ecclesiae quoad sanitatem corporis vel contra daemones. Quod sic approbat *Bassius in supplemento V. Sacramentalia n. 2.* ut cum haec virtus instrumentalis, etiam physica, non repugnet, prudenter iudicandum sit, eam de facto subesse; eod quod oratio Ecclesiae in significatione propria sit intelligenda, quando nullum sequitur absurdum. Ut proinde sicut Apostoli per gratiam miraculorum physice tamquam instrumenta daemones expellebant & curationes causabant; ita & nunc haec operetur Ecclesia eiusque ministri per exorcismos & aquam benedictam. Verum haec physica virtus multo minus probanda est, sive quia impossibilis, sive quia saltem intellectu difficilis, & in praesenti non necessaria, etiam gratis admissa efficaciam Sacramentalium ex opere operato; quae proprie satis salvaretur per efficaciam moralem.

*Quod ad
huc minus
approbat.*

90. *Sunt nihil-
ominus Sa-
cramentalia
magis fa-
cienda.*

Ex dictis nihilominus patet, Sacramentalia ratione suae utilitatis & efficaciae esse magis facienda. Specialiter si quidem per eorum usum, v. g. aquae benedictae, applicantur orationes Ecclesiae, factae v. g. in benedictione aquae: quae proinde merito tum in privatis aedibus, tum in Ecclesiis asservantur, & jam olim in templorum vestibulis collocabatur, teste *S. Sijnelio ep. 121.* Similiter orans in templo sibi applicat orationes Ecclesiae suas in consecratione, ideoque ibi facilius exauditur. Quod similiter locum habuit in templo veteris Legis; ut patet *3. Reg. 8. & 1. Paralip. 6. & alibi.*

Q U E S T I O VII.

*An & qualis intentio requiratur
in suscipiente Sacramentum?*

91. *Solus homo
viator est
capax Sa-
cramenti.*

SUPPONO velut indubitatum quod omnes, solos viatores esse capaces Sacramentorum; utpote ordinatorum ad salutem hominis viatoris; in quo etiam solo potest iustitia incipere, vel coepa augeri, vel amissa reparari; quod est proprius Sacramentorum effectus. Possit quidem physice loquendo non viator sumere Eucharistiam: at non sacramentaliter; quo modo etiam bestia posset materialiter Eucharistiam manducare.

*In par-
vulis nulla
requiritur
intentio.*

DICO I. Certum est, nullam in parvulis requiri intentionem, ut valide, immo cum fructu suscipiant Sacramenta, quorum sunt capaces: nam constat illos in Ecclesia baptizari, & tamen sunt incapaces formandae intentionis. Iisdem similiter cum fructu conferrentur Sacramenta Confirmationis, Eucharistiae, & verosimilius Ordinis.

92. *In adulto
requiritur
absentia*

DICO II. Certum est adultum, qui interius animo reluctatur, estque omnino invitus, invalide suscipere Sacramentum; uti & illum qui in somno vel amentia suscipit

Sacramentum, non retro statà priori voluntate de Sacramento numquam suscipiendo. Ita expressè determinat *Innocentius III. c. Maiores de Baptismo.* Ratio petitur à voluntate Christi, qui poterat quidem absolute Sacramenta instituire, ut etiam tunc essent valida; tamen sic non instituisse, colligitur ex sensu Doctorum & Ecclesiae. Idque congruebat: cum non deceat Christianos saceris initiari animo repugnantes. Unde *Glossa in c. Maiores cit.* improbabiliter docet, sufficere externam Sacramenti petitionem, etsi petens interius dissentiat. Nisi forte veltantum, quod sufficiat ut in foro externo praesumatur talis v. g. baptizatus; cum de internis non iudicet Ecclesia.

Dixi, qui est omnino invitus; nam metu coactus valide suscipit Sacramentum (excepto saltem matrimonio) idque five metus proveniat ab intrinseco, sive etiam ab extrinseco inferatur; etsi enim metu coactus sit secundum quod involuntarius, est tamen simpliciter & absolute voluntarius. Unde hoc certum est ex usu & doctrina Ecclesiae c. *Maiores cit. & Toletano IV. c. 55.*

DICO III. Ut adultus valide suscipiat Sacramentum, non sufficit quod non repugnet, seu quod habeat se mere negative, sed debet in illius susceptionem saltem habitually consentire. Ita communiter Theologi contra *Caetanum.*

Probatur ex *Concilio Carthaginensi III. c. 34.* & refertur *can. Egrotantes dist. 4. Arausicano 1. can. 12.* docentibus moribundis scissibus destitutos esse baptizandos, si id antea petierint: quibus aperte significant & supplicant, absque voluntate illa praeterita Baptismum non valere; cum ea solum conditione posita illum permittant. Deinde in *Romali Romano Pauli V. Tit. de Baptismo adultorum* prohibetur baptizari is, qui ante amentiam voluntatem Baptismi numquam ostendit. Nam postquam dictum fuerat: *Amentes & furiosi non baptizentur;* subduntur certae exceptiones seu conditiones, quibus id permittitur, signanter ista: *si antequam insanierint Baptismi desiderium ostenderit.* Idemque statuitur ibidem de eo, qui lethargo aut phrenesi laborat, impendente scilicet mortis periculo cum baptizari posse, *si in eo prius apparuerit Baptismi desiderium.* Eandem doctrinam supponit *Aug. l. 4. de Bapt. c. 24. in fin.* dicens non valere Baptismum, si qui potest seu aetatem habet, pro se non respondeat; secus quam in parvulis.

Probatur II. quia non convenit, ut qui rationis compotes sunt, ignari aut non consentientes consecrentur Deo eiusque cultui. Confirmatur: quia alioquin posset per Baptismum Christianae Religionis, quae libera est adscribi v. g. dormiens, qui de illa numquam prius cogitasset: & consequenter, quia ratione Baptismi valide suscepti constituitur sub Ecclesiae iurisdictione, pos-

set ad Christianam Religionis observantiam compelli; prout argumentatur Innocentius III. c. *Maiores de Baptismo*, addens, hoc esse præter formam & illum Ecclesiæ.

Dices: Innocentius III. ibidem dicit: *Tunc ergo, characterem sacramentalis imprimi operatio, cum obicem voluntatis contraria non invenit obstentem*; ergo sufficit, ut adultus merè negativè seu neutraliter se habeat. Hoc est fundamentum *Caictani*. Resp. Neg. Conf. quia ex contextu satis constat, tunc semper juxta mentem Pontificis censerè obicem voluntatis contrariæ, quando de factò neque adest propositum suscipiendi Baptismum, neque antea adfuit, quod nondum sit retractatum. Unde dicit incidentes in somnum aut amentiam posse in necessitate baptizari; addens tamen conditionem: *si prius habuissent propositum baptizandi*. Unde loquitur de voluntate contrariæ, sive positivè, sive privativè seu negativè. Vel fortè rectius, loquitur quidem expressè de voluntate contrariæ positivè, dicitque dum illa adest imprimi characterem, supponendo (ut aperte patet ex contextu) eà absente adest positivam voluntatem Sacramenti, quam expressè requisiverat, solum faciens mentionem duplicis membri, scilicet voluntatis Baptismi & voluntatis contrariæ necdum retractatæ, non autem statùs mediè, de quo non erat expressa quaestio, & qui subesse non solet in habentibus notitiam Baptismi, vel de quibus baptizandis tractatur.

Dixi in conclusione: *saltem habitualiter consentire*: quamvis enim actualis intentio sit optima, deinde virtualis: neutra tamen requiritur, sed sufficit habitualis; ut constat ex *c. Maiores & Carthaginensi & Arausicano* citatis. Nemo intentio ista non debet semper esse formalis & explicita suscipiendi Sacramentum, sed sufficit implicita & interpretativa quoad nonnulla: sic enim vita christiana transacta videtur sufficiens & interpretativa petitio Confirmationis & extremæ Unctionis; utpote mediorum salutis omnibus christianis valde utilium. Atque ita *Rituale Romanum*, Tit. de Sacramento Unctionis expressè de hoc Sacramento significat, dicens illud præbendum esse sensibus defectivis, *qui antea illud petierunt, seu verisimiliter petissent, seu dederint signa contritionis*. Quare inungendus etiam est peccator subitò oppressus, si quidem probabilis sit præsumptio eum esse attritum. Quod idem de Penitentia suo loco ostendetur. Baptismus, Ordo & Matrimonium magis expressam requirunt voluntatem, saltem habitualiter Danentem. Baptismus enim secus quam extrema Unctio secum inducit notabilem mutationem Religionis diversissimaque onera. Similiter Ordo notabilem inducit statùs mutationem cum gravibus (ut & matrimonium) oneribus &

obligationibus ei annexis; magisque in aliorum, quam recipientis utilitatem confertur; unde non censetur implicite desiderari, sed voluntas expressa debet aliquando præcessisse. Matrimonium verò quia est contractus, non perficitur, nisi per actus expressos.

Nec obstat, quòd intentio habitualis non sufficiat in ministro: hic enim concurrat per modum causæ effectivæ humano modo nomine Christi præbentis influxum; ad quod requiritur intentio saltem virtualis: at suscipiens non concurrat, sed tantum passivè se habet: adeoque solum esse subiectum capax legitimè dispositum: quod in ordine ad Sacramenti valorem fit in adultis per intentionem habitualementem seu interpretativam. Alioquin si æqualis & pari ratione requireretur in suscipiente intentio, non possent ulla Sacramenta conferri parvulis intentionis incapacibus; sicut isti idcirco nullum Sacramentum possunt conficiendo ministrare.

Petes I. cur Concilium Florentinum nullam faceret mentionem intentionis suscipientis, si illa requiratur? Resp. partim quia non requiritur universaliter, ut patet in parvulis; partim quia nullam fecit mentionem recipientis; adeoque mirum non est, quòd non fecerit mentionem intentionis ex parte recipientis requisitæ.

Petes II. quidnam foret agendum cum adulto in infantia non baptizato, qui foret à nativitate surdus & mutus & cæcus? Resp. ipsum jam adultum baptizari non posse, & pote incapacem consensu præbendi, & in adultis requisiti. Ita *Diana p. 9. Tract. 6. ref. 6*. Nisi foret perpetuò amens: de hoc enim & de infantibus est idem iudicium. At surdus & mutus, qui videns alios baptizari, etiam peteret Baptismum, deprehensâ sufficienti instructione (quæ fieri potest per nutus, Deo interius illuminante; ut docet experientia in variis, qui etiam ad confessionem & communionem admittuntur) posset baptizari, Sed juxta *Diana p. 5. Tract. 6. ref. 1*. si facile posset adiri Episcopus, ejus iudicium esset adhibendum; intellige, saltem ex quadam congruentia.

QUESTIO IX.

An necesse sit Sacramenta suscipi dignè & à dignis Ministris?

DICO I. Est gravis obligatio Sacramentum non suscipiendi indignè seu absque sufficienti dispositione ad gratiam Sacramenti. Est certum apud omnes. Et de Eucharistia patet 1. ad Cor. 11. *Qui manducat & bibit indignè, iudicium sibi manducat & bibit*. Et in hoc quoque fundatur gravis obligatio ministri ad repellendum indignos (de

96. Cur positus in ministro, quam suscipiente requiratur intentio saltem virtualis.

97. Cur Florentinum non meminerit intentionis suscipientis.

Quid agendum de adulto, qui foret surdus & mutus, aut insuper cæcus.

98. Indigna Sacramenti susceptio est mortalis & quare.

94. Fundamentum Caictani Responsum Negativum Conf. quia ex contextu satis constat, tunc semper juxta mentem Pontificis censerè obicem voluntatis contrariæ, quando de factò neque adest propositum suscipiendi Baptismum, neque antea adfuit, quod nondum sit retractatum.

95. Intentio in suscipiente Sacramenti non debet esse quàm interpretativa.

Qualis petitio ad extremam Unctionem.

Qualis obligatio ministrum ad repellendum indignos.